مەرجی زیندوویی بۆ کاریگەربوونی کاریکاتێر.. هێندرێن خۆشناو

لەو مەرجانەی کە پێویستە بوونیان هەبێت لە کاریکاتێردا مەرجی زیندوویيە، ئەمەش بە هەڵبژاردنی بابەتێك دەبێت کە باوە و دەستاودەستی پێدەکرێت لە نێو خەڵکیدا، و جێگای بایەخی خوێنەرانە، نەك ئەو بابەتەی کە بەسەرچووە و بایەخدار و گرنگ نەماوە، بۆ نمونە باسکردنی بابەتی بەرزبوونەوەی نرخەکان، دەبێت راستەوخۆ لە ماوەی بەرزبوونەوەی نرخەکان باس بکرێت، نەك دوای بەسەرچوونی ماوەیەکی درێژدا، چونکە خەڵکی کارلێك لەگەڵ کاریکاتێرەکەدا دەکەن و لێی تێدەگەن، چونکە هێشتا لە قۆناغی خورپەدایە بەهۆی بەرزبوونەوەی نرخەکان، بەڵام ئەگەر ماوەیەکی درێژی بەسەرداچوو، ئەوا کاریکاتێرەکە لە کاروانەکە بەجێدەمێنێت، چونکە کارلێکی کۆمەڵایەتی گشتی دامرکاوەتەوە، و نرخە تازەکان گۆڕاون بۆ نرخی ئاسایی لەلای خەڵکەوە، بۆیە کاریکاتێرەکەش ئاکامی خوازراوی دەستناکەوێت.

زیندوویی بۆ کاریکاتێری سیاسی رۆڵێکی گەورەی هەیە لە بەجێگەیاندنی کار و ئەرکەکانیدا، چونکە کاریکاتێری سیاسی دەبێت بابەتی سەردەم چارەسەربکات، ئەو بابەتە کۆمەڵایەتیەی کە کاریکاتێری کۆمەڵایەتی چارەسەری دەکات، وابـاوە کە سیفەتی بەردەوامبوونی درێژتری هەیە لە کاریکاتێری سیاسی، کە زۆرجار رووداوێکە تەمەنی دیارکراو و کورتە، یان تەمەنی کارلێکردنی جەماوەر لەگەڵیدا چەند رۆژێك تێپەڕناکات، بۆیە پێویستە لەسەر کاریکاتێریست کە لە پەیوەندیدا بێت لەگەڵ رووداوەکاندا، و بەردەوام ئاگاداری رووداوەکان بێت کە لە جیهانی سیاسیدا روودەدەن، ئەوانەش هەڵبژێرێت کە جێگای بایەخی خەڵکی وڵاتەکەی ئەون، بەڵام ئەگەر کاریکاتێریست رووی لە رووداوێکی سیاسی نازیندوو یان پلەدوو کرد، ئەوا کاریکاتێرەکەی ئەو وەرامدانەوە و بەدەنگەوەچوونی پێویست بەدەست ناهێنێت، کە ئەو کاریکاتێرەی کە باسی بابەتێکی تازە، یان چەند رۆژێك پێشتر یان بابەتێکی پلە یەکی جێی بایەخی جەماوەر بەدەستی دەهێنێت.

بۆیە بە شێوەیەکی گشتی دەبێت هونەرمەندی کاریکاتێریست کاتێك کە کاریکاتێرێك دەکێشێت، بیر لەوە بکاتەوە کە ئەو پەندە پێشینانەی

که دەڵێت (دەچێتە حەجکردن، کاتێك که خەڵکی دەگەڕێنەوە) بەسەردا جێبەجێ نەکرێت، واتە نابێت لە بابەتی سەردەم دوابکەوێت، و بابەتی کۆن بۆ بەرهەمەکانی هەڵبژێرێت، کە خەڵکی بەپێی پێویست چارەسەر و باسیان لێوەکردووە.

زیندەگیش لە کاریکاتێری پێرترێتدا لە هەڵبژاردنی کەسایەتیەکان بەدەردەکەوێت، کە دەبێت کەسایەتیەك هەڵبژێرێت کە هێشتا بەردەوامە لە پەیوەندی لەگەڵ خەڵکیدا، کاریکاتێریست بۆ نمونە نابێت وەزیرێکی دەست لەکارکێشاوەی چەند ساڵێك لەمەوبەر بژاردەبکات، و پێشکەشی خەڵکی بکات، تەنیا ئەگەر بیانوو و هۆی خۆی هەبێت، یان هەڵبژاردنی هونەرمەندێك کە ڕۆڵی زۆر لاوەکی دەگێڕێت لە شانۆ یان سینەمادا، یان وەرزشوانێك کە هیچ دەستکەوتێکی گرنگی نیە، هەروەها کەسایەتیەکانی بوارەکانی تری ژیاندا، هۆی ئەوەش لە خۆبەزلزانین و نکۆڵیکردن نیە لە گرنگی ئەو کەسانەدا، بەڵکو سەروسیمای ئەو کەسانە ناسراو نیە لای خوێنەردا، کەچی ئەو کەسانەی کە پێشەنگن لە بواری چالاکی خۆیاندا لەم سەردەمەی ئێستادا، سەروسیمایان ناسراوە لای خوێنەرانەوە، کاریکاتێری پێرترێتیش بە شێوەیەکی سەرەکی پشت بە بەراوردکردنی خوێنەر دەبەستێت، لە نێوان وێنەی ئەو کەسایەتیە و ئەو کاریکاتێرەی کە بۆی کێشراوە، ئەگەر وێنە راستەقینەکە لە خەیاڵی خوێنەردا بوونی نەبێت، ئەوا ئەو بەراوردکردنەش بوونی نابێت، و کەوابێت کاریکاتێرەکەش کاریگەریەکەی وون دەکات، بۆیە کاریکاتێریست کاتێك کە کاریکاتێرەکەی پێشکەشی جەماوەر دەکات، دەبێت ناسراویی ئەو کەسایەتیە لای جەماوەر رەچاوبکات، یان بەلایەنی کەمەوە لای ناوەندێکی دیارکراودا، واتە دەبێت ئەو بەراوردکردنەی کە دەبێتە هۆی کاریگەری کاریکاتێرەکە فەراهەم بێت، ئەو بەراوردکردنەش زیاتر فەراهەم دەبێت، بەقەد پەیوەندی ئەو کەسەوە بە بابەتی سەردەمەوە.

بەڵام لە کاریکاتێری گاڵتە و قۆشمە، مەرجی زیندەگی لەو ئاستەی گرنگی و بایەخدانە نابێت، چونکە کاریکاتێری گاڵتە ئامانجی بە پێکەنین هێنان و کات بەسەربردنە بە پلەی یەك، بۆیە لێرەدا گرنگ هەڵبژاردنی ئەو بابەتەیە کە دەبێتە هۆی بە پێکەنین هێنان، ئەگەر ئەمەش هاتەدی، واتە هونەرمەندەکە گەیشتە مەبەستی خۆی، لەلای جەماوەریشەوە گرنگ نیە ئەگەر بابەتەکە زیندوو بێت یان نا.